

De zeven levens van Oscar Benton

Peter Bruyn werkte geruime tijd aan een boek over blueszanger Oscar Benton. Het zou volgens de planning moeten verschijnen op 31 januari 2021 bij uitgeverij In de Knipscheer te Haarlem en het begin markeren van een langverwachte reünietour van de Oscar Benton Blues Band. Die tournee kwam er niet want op 8 november 2020 stierf Benton op 71-jarige leeftijd aan een hartstilstand. Het boek werd nu op 23 februari 2021 uitgebracht. Op diezelfde dag vond de tv-vertoning van de documentaire van Roel van Dalen over de zanger plaats.

Voor de lezers van dit prachtblad is Peter Bruyn geen onbekende. De Haarlemse popjournalist levert immers regelmatig bijdragen aan *Platenblad*. Na een uitstekend boek over het album *The Velvet Underground & Nico* (2017) is ook Bruyns nieuwe boek een prima publicatie geworden. De auteur bleef deze keer dicht bij huis, want het betreft dus een biografie van de uit Haarlem afkomstige Ferdinand van Eis, beter bekend als (blues)muzikant onder de naam Oscar Benton. Het levensverhaal van Benton is getiteld *De zeven levens van Oscar Benton. 71 Jaar blues en 1 evergreen*. Het begin van de inleiding geeft al aan welke kant het boek op gaat: 'Je hebt waarheden. Je hebt leugens. En je hebt de waarheid van Oscar Benton. Vooral die laatste is fascinerend.'

Oscar Benton wordt op 3 februari 1949 geboren in Haarlem-Noord. Hij is enig kind en wordt enorm door zijn moeder verwend. Al jong speelt hij viool en later mandoline, nog wat later leert hij zichzelf gitaar spelen en omstreeks 1965 ontdekt hij de blues. Hij leent altijd van iedereen platen. 'Zelf heeft hij slechts twee lp's, maar die zullen wel bepalend zijn voor zijn carrière.' Dat zijn een album van Sonny Boy Williamson en Muddy Waters *At Newport 1960*. Een schoolvriendinnetje bedenkt de naam Oscar Benton (naar een film- of boekpersonage dat er deftig uitzag maar niet deugde). Voortaan zou Oscar voor zijn bandleiden ook fantasienamen bedenken. Hij begint een bluesbandje, waarvan hij duidelijk de leider is. In 1968 behaalt de Oscar Benton Blues Band de tweede plaats in de categorie 'oude stijl' van het Loosdrecht Jazz Festival. Vier lp's volgen, aanvankelijk in de Chicago city blues stijl, later meer de rockkant op. Oscar studeert na zijn gymnasiumdiploma nog een blauwe maandag rechten. Guus Laporte (werkelijke naam Guus Rijken), die in 1969 als gitarist bij de band komt, en lang met hem samenwerkt, studeert dan sociologie aan dezelfde universiteit. De personeelsbezetting wisselt een aantal malen. In 1972 neemt Benton tevens muziek op met zangeres Monica. Het levert het duo twee Top 40 hits op, die echter ver afstaan van de blues. Het lijkt Benton niet te deren, want zijn doel is vooral bekend te worden. Zijn bandleiden zijn uiteraard niet blij hiermee en het betekent het einde van de band, die later in verschillende bezettingen heropgericht wordt. Een wisselvallige solocarrière volgt, met optredens in nachtclubs als entr'acte tussen striptease en paaldansen. In de jaren '80 maakt hij zes jaar lang deel uit van de Jack Jersey show. Zijn muzikale output bestaat in die tijd helaas uit wegwerpmuziek. De zo fel begeerde internationale hit komt uiteindelijk toch. Dat zit zo. In 1981 verschijnt de film 'Pour la peau d'un flic' met als titel song *Bensonhurst Blues* van Oscar Benton. Deze song, een compositie van Artie Kornfeld en Artie Kaplan (met op de B-kant een nummer van de Oscar Benton Blues Band), werd al in 1973 opgenomen, maar deed weinig. Het plaatje werd toen wel internationaal uitgebracht. Nu wordt het een nummer één hit in Frankrijk en trekt verder ook internationaal de aandacht. Zelfs in het Oostblok heeft Benton succes. In de jaren '90 gaat het, ook lichamelijk, minder met Benton. Na een ernstige val van de trap in zijn huis in 2006 ligt hij geruime tijd in coma en kwijnt vervolgens weg in een verzorgingstehuis. Maar dankzij de goede zorgen van enkele vrienden, waaronder met name

zijn ex-vrouw Anne en haar vriendin Ria, volgt een wonderbaarlijke wederopstanding. Benton gaat zelfs -met veel pijn en moeite- weer optreden, tot in Bulgarije, Turkije, Roemenië en Rusland aan toe. Ook maakt hij tijdens zijn revalidatieperiode twee nieuwe platen met gitarist Johnny Laporte, de jongere broer van Guus, die al sinds 1970 in zijn band speelt. I Am Back heet de eerste cd veelbetekenend.

Oscar Benton komt uit deze biografie naar voren als een dominante, egocentrische fantast, niet als een echt sympathieke figuur. Wel als een authentieke man met een boeiend leven, dat alles weg heeft van een schelmenroman. En vooral als iemand die boven alles beroemd wil worden. Dat is (ten dele) gelukt: een nummer één hit in Frankrijk en wereldberoemd in Oost-Europa. Als muzikant is hij naar mijn idee het interessantst in zijn begin- en eindperiode. Hij kon in zijn werk gedreven en bezielde zijn: 'Oscar Benton was 'echt'. Hij leefde zich in zijn teksten in zoals weinigen dat kunnen. Je moest hem wel geloven. Oscar Benton zong de waarheid. Beter laat de blues zich nauwelijks definiëren', aldus Bruyn. Hij was tevens een tragische figuur, die zich niet echt kon binden aan mensen, een alcoholverslaving had en in latere jaren met ernstige gezondheidsproblemen kampte. Goed dat dit mooie boek, dat ook compositorisch goed in elkaar zit, over hem verscheen. Het boek telt, afgezien van proloog, inleiding, intermezzo en epiloog, negen hoofdstukken en wordt besloten met noten, gebruikte bronnen en literatuur, een discografie (in Nederland verschenen 11 albums, 5 compilaties en 3 live platen van Benton) en (heel nuttig!) een index.

Peter Sijnke

Peter Bruyn, De zeven levens van Oscar Benton. 71 Jaar blues en 1 evergreen, Haarlem, In de Knipscheer, 2021, 239 blz, illustraties in zwart/wit, ISBN 978-94-93214-13-2, € 18,50